

Komu vadila neutrální Ukrajina?

 web.litterate.cz/komu-vadila-neutralni-ukrajina

Zdeněk Koudelka

25 prosince, 2024

Při pohledu na ničení Ukrajiny válkou, se táží: „*Komu vadila neutrální Ukrajina?*“.

Podobnost ukrajinské a první světové války

Mezi první a druhou světovou válkou je rozdíl v tom, že druhá světová válka byla nutností, protože Adolf Hitler jako hlava Německa ji chtěl a cíleně k ní směřoval. Byla to válka německá a ideologická o nadřazenosti germánské rasy a německého národa a jeho předurčení k světovládě ve spojení s likvidací ras a národů jiných.

První světová válka nutná nebyla. Vznikla z bujnosti části politických elit, které ale nechtěly jiné národy a rasy fyzicky likvidovat. Tyto tzv. elity byly krátkozraké, bez znalosti toho, jak rozvoj průmyslu zprůmyslní válku. Snily o válce, kterou si představovaly jako válku z 19. století. Západní a střední Evropa si poslední válku pamatovala z bojů prusko-rakouských 1866 a prusko-francouzských 1870, které byly svou povahou blíž napoleonským válkám, než první světové válce. A zatímco celé léto 1939 smrdělo válkou, ráno 28. 6. 1914, v den sarajevského atentátu, nikdo nepomyslel, že světová válka je na spadnutí a to ani ještě určitý čas po atentátu.

Po válce nevolal panovník František Josef I., nechtěl ji uherský premiér István Tisza, ani řada rakouských politiků a představitelů nejvyšší šlechty. Válka byla výplodem nevelké, ale o to agresivnější válečnické kliky v čele s náčelníkem generálního štábu, nedlouho povýšeným do šlechtického stavu, svobodným pánem Conradem von Hötzendorf. Měli představu krátké a vítězné války, přičemž byli poháněni nenávisti k Srbsku a Rusku. Podcenili schopnosti Ruska i jeho spojenecké vazby na Francii a Británii. Výsledkem byl zánik habsburské říše a miliony mrtvých. Namyšlenost, bujnost a podcenění Ruska je i v zárodku současné války na Ukrajině.

Válka je válka

Po druhé světové válce se mezinárodní právo snažilo vytěsnit válku jako zakázané jednání. Ovšem válčilo se stále. Jen pokrytecky války nenazývají útočníci válkou, ale bratrskou pomocí, humanitárním bombardováním, operací na záchranu míru či svobody atd. USA s některými dalšími státy NATO nazvaly útok vůči Jugoslávii 1999 operací Spojenecká síla, válečný útok USA, Británie a některých dalších států na Irák 2003 byl nazván operace Irácká svoboda. Rusko útok na Ukrajinu 2022 nazvalo Speciální vojenskou operací.

Válka je válka. Nerozhoduje to, jak ji útočník nazve. Opakovaně po druhé světové válce vedly války Spojené státy americké, Británie, Sovětský svaz i jeho nástupce Rusko. Podstatou existence válek není to, zda jsou dovoleny či zakázány mezinárodními smlouvami, ale to, že mocnosti válku užívají jako pokračování politiky jinými prostředky.

Po zániku Sovětského svazu se staly světovým hegemonem USA. V nich samotných a v některých dalších politických elitách Západu vznikl názor, že útočnou válku mohou používat jen ony a nikdo jiný. Předvedly to bombardováním Jugoslávie či útokem na Irák. Vzhledem k ekonomickému a mocenskému slábnutí Západu ve prospěch Asie, bylo jen otázkou času, kdy někdo vyvede Západ z omylu. Když mohou válku jako nástroj politiky užívat USA, budou tak činit i jiné mocnosti. Američané se nemohou divit, že se i někdo jiný v mezinárodních vztazích chová jako Američané.

Sen o zákazu útočné války zemřel v roce 1999 útokem na Jugoslávii

Až do útoku na Jugoslávii 1999, ale pro některé i dříve do útoku USA a některých států NATO na srbské síly v Bosně a Hercegovině, se mohlo zdát, že po skončení studené války nastává doba relativního míru. Kdy budou sice války, ale jen lokální jako v Palestině, a velmoci se do nich nezapojí. Americký útok na Jugoslávii tento sen

zabil. Jsme opět v době, kdy mocnosti válku užívají. Američané chvíli snili o tom, že válečný útok budou moci užívat jen oni, ale z toho je probral ruský útok na Ukrajinu 2022.

Jsme v situaci, kdy útočit bude každý, který si je jist vojenským vítězstvím. Tedy silnější vůči slabším. Vojenské odstrašení jadernými zbraněmi vede k tomu, že jaderné mocnosti na sebe neútočí přímo, ale v zástupných válkách, kde oficiálně nejsou účastny, ale podporují proti sobě válčící strany.

Po druhé světové válce praktická politika potvrdila schopnost jaderného odstrašení a to i mezi jinak nerovnými státy. To, že USA nikdy nezaútočily na Severní Koreu, je tím, že má jaderné zbraně, zatímco Irák, Libye ani Ukrajina je neměly a tak se mohly stát obětí tu amerického, tu ruského útoku. Proto je pochopitelná snaha jiných států získat jaderné zbraně jako významný odstrašující prvek před útokem velmoci.

Toto pojetí mezinárodní politiky hraje do karet mocnostem, ne malým státům. Pro nás by byl výhodnější svět, kde by nikdo útočit nemohl, ale realita je jiná. Přitom se mezinárodní situace může rychle a zvrátit. Dánsko se účastí v NATO snažilo předejít útoku ze Sovětského svazu, aby se nyní bálo nějaké americké speciální vojenské operace na podporu odtržení Grónska od Dánska a jeho připojení na základě práva sebeurčení k USA.

Válečný útok na Jugoslávii totiž nezničil jen sen o zákazu útočné války, ale i zásadu uplatněnou v evropském a severoamerickém prostředí v rámci helsinského mírového procesu, že nelze měnit území státu bez jeho souhlasu. Ta dostala první ránu uznáním odtržení Slovinska a Chorvatska od Jugoslávie a definitivně byla zničena odtržením Kosova od Srbska, což bylo dosaženo válečným vítězstvím USA a některých států NATO při bombardování Jugoslávie. I zde se Rusové od USA poučili a po vzoru Kosova uznali separaci Abcházie a Jižní Osetie od Gruzie.

Právní zásady se musí užívat jednotně a stále. Buď platí právo na sebeurčení, které mohou využít za podpory USA kosovští Albánci a za podpory Ruska jižní Osetové a Abcházci, nebo platí zásada neměnnosti hranic, které musí USA respektovat vůči Srbsku a Rusko vůči Gruzii i Ukrajině. Pokud bude politika právní principy vyměňovat jako ponožky, nastolí právní nejistotu. Jestli určitá mocnost užívá právní zásady, jak se to zrovna hodí, pak ostatní státy užijí zásadu reciprocitu a budou dodržovat jen to, co je výhodné, a opustí nevýhodné závazky. Odtržení území nyní nezáleží na právu, ale na vítězství ve válce a mocenské podpoře od ochránářské velmoci.

NATO bylo o obraně, ne o útoku

Původní smysl NATO je stále nezměněn v zakládací washingtonské smlouvě z roku 1949 o obraně členských států v prostoru Evropy, Středozemního moře a severního Atlantiku severně od obratníku Raka. Účelem existence NATO bylo spojení v obraně, ne spojení v útoku. Bohužel u toho NATO nezůstalo, ale USA, Británie i Francie jej využily k útočným válečným operacím v Jugoslávii i v Libyi.

Ostatní státy nejsou slepé a tuto útočnou složku v činnosti NATO vidí. Proto rozšiřování NATO ke svým hranicím mohou vyhodnotit jako bezpečnostní riziko. Takto to vyhodnotilo Rusko a dlouho před útokem na Ukrajinu 2022 varovalo před plány na vstup Ukrajiny do NATO. Narazilo však na vzpurnost řady západních politiků, kteří vzali za samozřejmost, že Rusko vždy ustoupí. Na počátku 90. let 20. století byla ruská vojska v Berlíně, pak se stáhla o tisíce kilometrů na východ. Rusko se smířilo se vstupem států střední Evropy, Pobaltí a východního Balkánu do NATO, ale odmítalo vstup Ukrajiny. Kam by až Rusko mělo ustoupit. Až k Moskvě či až za Moskvu?

Politici Západu jak kdyby neznali dějiny. Rusové 1815 došli do Paříže, ale poté, co Napoleon táhl na Moskvu. Rusové 1945 došli do Berlína, ale až poté, co Hitler táhl na Moskvu. Jestliže nechceme ruská vojska ve střední Evropě, historie učí: nemít dobytelské choutky na východě. Západ má své hranice. Ty má právo bránit, ale také se za ně nemá roztahovat. V hlavách některých západních politiků tyto hranice nejsou nebo jsou snad až na hranicích Číny. Přitom stačí přečíst Střet civilizací Samuela Huntigtona, aby člověk věděl, kde jsou hranice Západu.

Úpadek Západu, vzrůst Asie

Vzpurná politika Západu vycházela i z neznalosti ekonomických faktů. Pryč je doba, kdy Západ světu kraloval. Evropská unie svou hloupou politikou Zeleného údělu výrazně oslabila průmysl, včetně vojenské výroby. Nastartovala chudnutí obyvatel Evropské unie kvůli fantasmagorické doktríně snižování oxidu uhličitého v atmosféře. Přitom v atmosféře je jen 0,04% oxidu uhličitého, 0,0012% způsobuje člověk a pouze 0,000096% způsobuje EU. Vyrobit tank, samopal, střelivo vyžaduje železo, chemii a energii, tedy těžký průmysl, který Brusel likviduje. Tanky nejsou na baterky.

Oslabení Evropy je přirozeným důsledkem růstu obyvatelstva Asie, ale též výsledkem hloupé hospodářské politiky Evropské komise. Toto oslabení nevádí ani USA, které rády nahradí evropský průmysl svým. Evropa se stane závislým odbytištěm americké průmyslové výroby. To USA prosazují v rámci tlačení evropských členů NATO k minimálním výdajům na zbrojení ve výši 2 % HDP, přičemž předpokládají nákup amerických zbraní.

Rovněž Čína a Indie, jež jinak vzájemně soupeří, mají společný zájem na tom, že nechtějí mocenskou dominanci Západu ve světě. Proto bylo od počátku jasné, že odmítnou západní protiruské sankce. Proč by měly platit drahý plyn a ropu z USA či odjinud, když si levnější mohou koupit v Rusku? Nejsou americkými ani bruselskými vazaly. Udělají to, co je pro ně výhodné.

Čína nedopustí vojenskou porážku Ruska. To poslední co si přeje je, aby na jejím východním tichomořském pobřeží plula tichomořská americká válečná flotila a na západní a severní hranici místo Ruska byly nějaké Západem ovládané loutkové státy a americké vojenské základny.

Indie a Čína není sama. Stejně jako při konci Římské říše část vazalských států, které do té doby proti Římu snad jen potichu reptaly, najednou zjistila, že jim Řím už nic nemůže udělat a odmítla jeho mocenské zájmy realizovat. Nyní řada afrických i jihoamerických států odmítla převzít západní sankce, které nejsou sankcemi Organizace spojených národů, proto nejsou mezinárodněprávně závazné. Už je jiný svět, než byl v 90. letech 20. století. Svět pluralitní, kde USA jsou významnou mocností s velkou vojenskou silou, ale nejsou jediným světovládce. A o Evropě škoda mluvit. Ta se podobá Osmanské říši v 19. století. Má mocenské ambice, významné území, ale respekt vůči ní upadá vně i uvnitř. Nemocný muž na Bosporu se přeměnil v nemocného muže v Bruselu.

Ukrajina mohla být bez války

Ukrajina mohla být nárazníkovým státem mezi NATO a Ruskem, kde by obě strany respektovaly, že ani jedna se ji nemůže zmocnit. Mohla být neutrálním a vzkvétajícím státem. Místo toho Západ podporou kyjevského převratu 2014 a slovy o jejím členství v NATO přispěl k trnité cestě Ukrajiny do válečného utrpení.

Volbou Vladimíra Zelenského prezidentem 2019 vyjádřila většina Ukrajinců touhu po urovnání sporu s Ruskem, protože za hlavního kandidáta protiruské strany byl považován oligarcha a předchozí prezident Petr Porošenko. Ještě i po vpádu Ruska na Ukrajinu istanbulská jednání v roce 2022 mohla vést k ukončení války za menších územních ztrát, než Ukrajině hrozí dnes. Zničil to údajně

britský premiér Boris Johnson a představa některých, že Ukrajina zvítězí, protože Rusko se kvůli západním sankcím zhroutí a rozpadne. Zelenskyj tomu uvěřil. Ale Západ již světu nevelí.

Dnes je válečným politikem, jehož země prohrává. Stále ve válce pokračuje, ale ta nakonec mírem skončí. Ovšem nebude to Zelenského vítězný mír. Musí se bát, protože pokud mírové podmínky budou horší, než mohl mít v roce 2022 v Istanbulu, pak všechny následné lidské a materiální oběti byly marné a lidé jej za to budou vinit. Myslím, že se bojí o svůj život, proto chce bojovat. Bojuje o sebe.

Britské rozeštvávání Evropy

Britská politika po prohrané anglo-francouzské stoleté válce, nechtěla v Evropě ovládat území, ale také nechtěla, aby ji na kontinentě vyrostla mocenská konkurence. Proto podporovala akce, které vedly k vzájemnému oslabení významných států na kontinentě. Příkladem je válka o dědictví španělské, kdy podporovala nejdříve Habsburky proti Francii a jejich kandidáta na španělského krále Karla III., ale když tento nečekaně roku 1711 jako Karel VI. získal císařský, český i uherský trůn po svém zemřelém bratru Josefu I., Anglie jej rychle opustila, protože nechtěla sjednocení španělského a rakouského impéria.

Výronem této britské politiky byla i nechuť britské premiérky Margaret Thatcherové ke sjednocení Německa. V britském zájmu po sjednocení Německa v roce 1871 bylo vždy tuto hlavní evropskou kontinentální mocnost oslabit. Proto Británie nebyla nadšena ze znovusjednocení roku 1990. Britským nástrojem pro oslabení evropských kontinentálních mocností byl vzájemný německo-ruský konflikt, který by obě kontinentální mocnosti zaměstnal, vyčerpал a vedl k tomu, že Britové budou mít klid pro budování svého impéria.

Na historické zkušenosti musíme pamatovat, pokud získáváme informace o britském vlivu na rusko-ukrajinskou válku. Britský premiér Boris Johnson v roce 2022 zamezil dosažení příměří v rámci mírových jednání v Istanbulu v roce 2022. Byla to Británie, která podporovala vojensky nevýhodné akce ukrajinské armády jako je výsadek na levém břehu Dněpru u Krynky, který po 9 měsících skončil stažením po velkých ukrajinských ztrátách.

Rusko-ukrajinská válka oslabuje Rusko a Ukrajinu, o které se snad při zběžném pohledu na velikost jejího území v roce 1991 i počet asi 50 milionů obyvatel mohlo zdát, že jde o novou evropskou mocnost. Tato představa díky vládě oligarchů na Ukrajině vzala za své a poválečná Ukrajina bude hospodářsky poškozena a lidsky oslabena, protože významná část utečenců se nevrátí. Odhad počtu obyvatel na území ovládané vládou v Kyjevě je asi 30 milionů.

Významným výsledkem války je oslabení Německa, jehož podniky se pod politickým tlakem stáhly z Ruska. Německo omezilo výhodný odběr levných ruských surovin a tím omezilo úspěšnost svého průmyslu. To, že si nechalo od Ukrajinců zničit plynovody Severní proud 1 a 2 bez odpovídající mocenské reakce, dokresluje slabost Německa.

Británie z pohledu své tradiční politiky rozeštvávání evropských mocností vede politiku, která dosáhla cíle. Neodsuzujeme britskou politiku, protože britským politikům nejde o zájmy lidí a států na kontinentě, ale o zájmy britské. Je lépe být silný mezi rozhádanými, oslabenými sousedy, než čelit stejně silnému konkurentovi.

Globální vítězové a poražení

Globálním vítězem je Asie, především Čína a Indie. Evropské společnosti vyklidily ruský trh, který obsadila hlavně Čína. Čína výměnou za svou podporu asi získala významné informace a technologie z ruského zbrojního programu. Rusko se bude orientovat na Čínu, ne jako dosud na Evropu. Rusko v této

spolupráci s Čínou bude ekonomicky slabším hráčem, ale zatímco asijské ekonomiky rostou, evropská upadá. Válka a protiruské sankce dostrkaly Rusko k tomu, že se spojilo s tím, kdo ekonomiky poroste, a bylo opuštěno tím, kdo upadá.

Vítězem je i Turecko, které, byť člen NATO, kašle na západní představy a chytře situace využilo pro své zájmy. Výsledkem je porážka Arménů v Náhorním Karabachu věrným tureckým spojencem Azerbajdžánem, pád ruského spojence v Sýrii prezidenta Bašíra Asada a oslabení protiturecky naladěných syrských Kurdů. Za to Turecko slepě nepřebírá protiturecké sankce a plně s Ruskem komunikuje. Odmítlo také výkřiky, že by mělo zavřít pro ruské lodě bosporskou úžinu. Ukázalo se, že nemocný muž na Bosporu se uzdravil a je to zdatný obchodník.

Poraženými jsou státy Evropské unie, které se zbavily přímých, levných a dostupných dodávek ruských surovin a odbytiště pro své výrobky. I když válka skončí a s nimi i sankce, ruský trh již evropské společnosti zpět ve střetu s dravou čínskou konkurencí nedostanou. I o suroviny budou muset soupeřit s Čínou a Indií, které ekonomicky rostou, na gryndýl kašlou a mají po surovinách čím dál větší hlad.

Pro USA není výsledek války jednoznačný. Potvrdilo se, že USA nezaútočí na zemi, která má jaderné zbraně, v tomto případě Rusko. Ukrajinská válka vedla k velkému odbytu amerických zbraní a tedy k zajištění významné části americké průmyslové výroby. Na druhé straně však je prohrou pro ty americké politiky, kteří si uvědomují, že hlavní soupeř USA není Rusko, ale Čína, že rusko-ukrajinská válka vedla k užšímu propojení Ruska s Čínou a tedy k posílení Číny. Pro USA je problémem Čína a Tichomoří, ne Ukrajina.

A lidé?

Největším utrpením jsou postiženi obyčejní lidé na Ukrajině, kteří chtěli žít, a bylo jim jedno, zda je Ukrajina v NATO nebo neutrální. Mnozí ve válce prohráli svůj život či své životní štěstí. Mnozí z nich

mluvili ukrajinsky jako rusky. Lidé, kteří nechápou, proč vlastně k této zbytečné válce došlo.